

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2023/24

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	DIRECCIÓ D'ORQUESTRA <i>DIRECCIÓN DE ORQUESTA</i>				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	6	Curs <i>Curso</i>	4º	Semestre <i>Semestre</i>	ANUAL
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Obligatòria de l'especialitat <i>Obligatoria de la especialidad</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà/Valencià <i>Castellano/Valenciano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Tècnica de la direcció <i>Técnica de la dirección</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Música <i>Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Direcció <i>Dirección</i>				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplà" d'Alacant <i>Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Corda <i>Cuerda</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Luis Pedrón Francés				
e-mail <i>e-mail</i>	l.pedronfrances@edu.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Aquesta assignatura contribuirà al fet que els/les alumnes siguen professionals qualificats per a dirigir grups instrumentals, bandes i orquestres i obtindre un ampli coneixement del repertori orquestra quant a estils, gèneres i diverses tendències.

El seu estudi comprendrà aspectes artístics, tècnics i acústics, així com capacitat de lideratge i comunicació.

Esta asignatura va a contribuir a que los alumnos/as sean profesionales cualificados para dirigir grupos instrumentales, bandas y orquestas y obtener un amplio conocimiento del repertorio orquesta en cuanto a estilos, géneros y diversas tendencias.

Su estudio comprenderá aspectos artísticos, técnicos y acústicos, así como capacidad de liderazgo y comunicación.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

- Haver superat l'assignatura de direcció d'orquestra III
- *Haber superado la asignatura de dirección de orquesta III*

2 Competències de l'assignatura *Competencias de la asignatura*

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT10, CT11, CT13, CT15

CG1, CG2, CG4, CG7, CG8, CG10, CG12, CG13, CG14, CG15, 16, 17, 18, CG24, CG25

CE1, CE2, CE3, CE4, CE7, CE8, CE10, CG11

3 Resultats d'aprenentatge *Resultados de aprendizaje*

RESULTATS D'APRENENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
L'alumne que en finalitzar el curs haja superat la matèria deurà: - R1. Dominar la tècnica de la direcció a un nivell alt. - R2. Ser capaç d'aplicar els coneixements adquirits a les obres treballades per a aconseguir una interpretació artística de qualitat. - R3. Haver adquirit el domini del cos i la ment necessari per a utilitzar la tècnica i concentrar-se en l'audició i interpretació en un repertori d'una dificultat alta. - R4. Tindre total autonomia en la presa de decisions interpretatives, així com en el propi procés d'aprenentatge. <i>El alumno que al finalizar el curso haya superado la materia deberá:</i> - <i>R1. Dominar la técnica de la dirección a un nivel alto.</i> - <i>R2. Ser capaz de aplicar los conocimientos adquiridos a las obras trabajadas para conseguir una interpretación artística de calidad.</i> - <i>R3. Haber adquirido el dominio del cuerpo y la mente necesario para utilizar la técnica y concentrarse en la audición e interpretación en un repertorio de una dificultad alta.</i> - <i>R4. Tener total autonomía en la toma de decisiones interpretativas, así como en el propio proceso de aprendizaje.</i>	CT 1, CT 3, CG 8, CE 1. CT 1, CT 2, CG 10, CG 26, CE 4, CE 10. CT 1, CG 3, CG 23, CE 9, CE 10. CT 1, CT 2, CT3, CG 3, CG 8, CG 10, CG 23, CG 26, CE 1, CE 3, CE 4, CE 9, CE 10 CT 1, CT 3, CG 8, CE 1. CT 1, CT 2, CG 10, CG 26, CE 4, CE 10. CT 1, CG 3, CG 23, CE 9, CE 10. CT 1, CT 2, CT3, CG 3, CG 8, CG 10, CG 23, CG 26, CE 1, CE 3, CE 4, CE 9, CE 10

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
S'aprofundirà en els següents aspectes de la tècnica de direcció mitjançant exercicis proposats pel professor: 1. Postura del director 2. L'Anacrusa 3. Compassos simples de 2, 3 i 4 temps 4. Activitat i passivitat 5. Calderons 6. Relacions 7. Compassos compostos de 2, 3 i 4 temps 8. Compassos d'amalgama 9. Compassos subdividits 10. Accelerando i ritardando 11. Canvis de tempo 12. Articulació i fraseigs Es treballarà el següent repertori: Tchaikovsky, P.I.: Simfonia nº 5 en mi menor, Op. 64 Mahler, G.: Simfonia núm. 4, en Sol mayor, Stravinsky, I.: Història d'un soldat	Setembre - novembre Desembre - febrer Setembre - Novembre Desembre - Març abril - maig
<i>Se profundizará en los siguientes aspectos de la técnica de dirección mediante ejercicios propuestos por el profesor:</i> 1. Postura del director 2. La Anacrusa 3. Compases simples de 2, 3 y 4 tiempos 4. Actividad y pasividad 5. Calderones 6. Relaciones 7. Compases compuestos de 2, 3 y 4 tiempos 8. Compases de amalgama 9. Compases subdivididos 10. Accelerando y ritardando 11. Cambios de tempo 12. Articulación y fraseo	Septiembre- Diciembre Enero- Mayo

Se trabajará el siguiente repertorio:

Tchaikovsky, P.I.: Simfonia nº 5 en mi menor, Op. 64

Mahler, G.: Simfonia núm. 4, en Sol mayor,

Stravinsky, I.: Història d'un soldat

Septiembre – Noviembre

Diciembre - Marzo

Abril – Mayo

5 Activitats formatives <i>Actividades formativas</i>			
5.1 Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>			
ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>		R1, R2, R3 y R4	20 h.
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>		R1, R2, R3 y R4	30 h.
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>			
Tutoria <i>Tutoría</i>		R1, R2, R3 y R4	4,5 h.
Avaluació <i>Evaluación</i>		R1, R2, R3 y R4	5,5 h.
SUBTOTAL			60 h.
5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi setmanal de les tasques proposades pel professor. <i>Estudio semanal de las tareas propuestas por el profesor.</i>	R1, R2, R3 y R4	50 h.
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>			
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Assistència a assajos i concerts, visualització de vídeos i lectura de llibres.	R1, R2, R3 y R4	40 h.
SUBTOTAL			90 h.
TOTAL			150 h.

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) Porcentaje otorgado (%)
- Avaluació contínua - <i>Evaluación continua</i>	R1, R2, R3 y R4	70%*
- Examen final de curs - Examen final de curso	R1, R2, R3 y R4	30%*

*En cas que l'alumne no haja assistit a un mínim del 80% de les hores lectives, l'avaluació contínua no serà tinguda en compte i el percentatge de l'examen de final de curs serà d'un 100%

*En caso de que el alumno no haya asistido a un mínimo del 80% de las horas lectivas, la evaluación continua no será tomada en cuenta y el porcentaje del examen de final de curso será de un 100%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

La qualificació de l'avaluació contínua serà la mitjana aritmètica de les qualificacions dels exercicis que es treballaran en classe setmanalment.

L'examen final serà una prova pràctica sobre tots els continguts del curs.

La calificación de la evaluación continua será la media aritmética de las calificaciones de los ejercicios que se trabajarán en clase semanalmente.

El examen final será una prueba práctica sobre todos los contenidos del curso.

6.3 Sistemes de recuperació*Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Per a recuperar l'assignatura l'alumne haurà de presentar-se a l'examen de la convocatòria extraordinària, que consistirà en una prova pràctica sobre tots els continguts del curs.

Para recuperar la asignatura el alumno deberá presentarse al examen de la convocatoria extraordinaria, que consistirá en una prueba práctica sobre todos los contenidos del curso.

7 Bibliografia*Bibliografía*

- KUIJPERS, Pierre. *The art of conducting*. Buenos Aires: Ricordi, 1950.
- CASELLA, Alfredo y MORTARI, Virgilio. *La técnica de la orquesta contemporánea*. Buenos Aires: Ricordi, 1950.
- FURTWÄNGLER, Wilhelm. *Secretos de la dirección orquestal*. Buenos Aires: Guillermo Kraft, 1938-48.
- HARNONCURT, Nikolaus. *Der musikalische Dialog*, [el diàleg musical]. Moreno, Laura (trad.). Barcelona: Paidós Ibérica, S.A., 2003.
- PITTION, Paul. *L'art d'apprendre d'enseigner et de conduire la musique*. Paris: Les editions Ouvrières, 1969.
- SCHERCHEN, Hermann. *El arte de dirigir la orquesta*. SpanPress Universitaria (trad.). Cooper City, (EE.UU.): SpanPress Universitaria, 1997.
- SWAROWSKY, Hans. *Dirección de orquesta. Defensa de la obra*. Madrid: Real Musical, 1989.
- ADLER, Samuel: *Choral Conducting An Anthology*. EE.UU.: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1971.
- CONSONNI, Eugenio. *Istruzione e direzione del coro*. 2a. ed. Milano: Casa Musicale ECO s. r. l., 1962. Copyright 1950.